

Masaryktown, Fla., 21 novembra 1933.

Len po ťažkom duševnom zápase odhodlal som sa ku Vám sa obrátiť v osobnej veci. Po mene ma ráčite poznať a nejdem sa predstavovať. Mám jedno oko, proti ktorému som hrešil za posledných 30 rokov a dnes, keď sa približujem ku šesťdesiatke, ministerstvo zahraničných vecí, neznám z jakých príčin, dajúc mi do výhľadu penziu z milosti, rozviazalo služobný pomer 1. januárom 1933.¹ Ministerstvo zahr[aničných] vecí zachovalo sa ináč voči mne správne a poskytlo mi almužnu aspoň dotiaľ, dokiaľ by sa otázka penzie nevybavila. Lenže záležitosť táto uviazla v ministerstve financií, kde leží od 1. februára t. r.

Nebyť podpory, ktorú mi min[isterstvo] zahr[aničných] vecí poskytlo, musel by som sa bol obrátiť na – charity. Mám ešte dvoch synov na štúdiách, jeden je nateraz na Oxford univerzite v Anglii jako Rhodes štipendista,² druhý na Harvard v Bostone. Tretí skončil univerzitu v Pittsb[urghu] a teraz zápasí o nejaké umiestnenie. Jako konzul konal som za troch ľudí. Počas války dr. M. Štefánik ma upozorňoval, že dr. Carrol mu zdelil, že som zodraný – a ja nemohol som si dovoliť v tých časoch ničoho. Nebyť mojej manželky, ktorá mala so mnou anjelskú trpezlivosť, nebol by som vydržal.

A dnes ešte vždy stojím na pozícii. Trpkosť mojej duše ťažko premáham. Bol som jediným Slovákom-konzulom a po stránke služobnej nebolo proti mne námietky. Bol som odstránený, aby sa urobilo miesto inému. Nenariekam, ale nemôžem sa uhájiť rôznych myšlienok a nemôžem sa zbaviť dojmu, že odopieraním mi tej penzie deje sa krivda na všetkom tom, čo som po celý môj život budoval a obhajoval. Človeka srdce bolí, keď musí spomínať niečo, čo síce po stránke technickej vyhovuje litere zákona, ale zo stanoviska ľudského sotvaj obstojí. Mám príklad vo mne. Ja som dávno pred válkou už počas prvej balkánskej války revolúčil, svedok Rudolf Pilát v Živnobanke; počas války každodenne bol som so Štefánikom a zodral sa okolo náboru³ – ale pri vymerovaní služobných rokov legionárstvo mi nebolo priznané – Tvrzickému bolo. Za môjho konzulstva mal som legionára-úradníka, ten mal započítané legionárske roky – a chudák nezná ani po česky, áno po nemecky slova správne na papier položiť. Že bol legionár, dostal službu i penziu – JA, KTORÝ SOM HO NA FRONT VYPRAVIL, mne ani legionárstvo nepriznali, ani roky nezapočítali. Odišiel som zo služby, lebo som musel – a nech mi je Boh svedkom, nemala Praha oddanejšieho Slováka v Amerike – a dnes zato, že som si podržal americké občianstvo, aby som lepšie mohol čeliť tunajším odstredivým živlom, táto technická prekážka má stáť v ceste, aby mi priznané bolo to, čo môj podriadený úradník dostal automaticky.

Tento môj dopis je snáď trpký. Vy, pane prezidente, ktorého si ctím a vážim nado všetko, čo dokazovať nemusím – veľmi želim, že jakosi nenašiel by som duševného pokoja, aby som Vám o veci nenapísal – ni jako Ste si na tomto svete nezaslúžil, aby som

sa ku Vám obracal s takouto vecou. Ale nezbyva mi inej cesty. Či sa mám obrátiť na kde koho v republike, až by sa z celej veci stala novinárska vec? To nechcem urobiť, ani keď by som nemal čo do úst položiť. Keď by som bol v takom zdraví, žeby som si trúfal zarobiť, neprosil by som. Ale moje oslabené srdce následkom vysokého tlaku krvi, jakési duševné hryzenie nedáva mi možnosti, aby som s takou voľnosťou mohol sa pustiť do práce, ako tomu bolo za mladších rokov.

Ešte raz prosím za prepáčenie, že som Vás týmto unúval. Považoval som si však za povinnosť Vám moju vec zdeliť, lebo som presvedčený, že Ste Vy na mňa nezabudnul a že Vás zaujíma osud každého, kto Vám aspoň po stránke ideovej bol blízky. Som v dokonalej úcte Vás oddaný

Milan Getting^b

DOPIS

AKPR, f. KPR, inv. č. 2522, č. j. R 27103/34, k. 53. Originál, strojopis.

- a – Adresováno: Velačenému pánu Dr. Tomáš G. Masarykovi, Prezidentovi Československej Republiky v Prahe.
- b – Vlastnoruční podpis perem.
- 1 – Milan Alexander Getting (1878–1951) pôsobil jako čs. konzul v Pensylvánii v letech 1924–32.
- 2 – Rozumí se stipendium, které založil ze svých prostředků sir Cecil Rhodes pro studium zahraničních studentů na Oxfordské univerzitě.
- 3 – Milan A. Getting patřil v letech 1914–1918 k hlavním organizátorům odboje mezi americkými Slováky. Jako funkcionář Slovenské ligy a později místopředseda Odbočky Československé národní rady v USA prováděl nábor amerických Slováků do československých legií. Ačkoliv byl signatářem Pittsburské dohody, zastával od roku 1919 centralistické a čechoslovakistické stanovisko, což je přivedlo do konfliktu s novým vedením Slovenské ligy, ze které byl později vyloučen.

P. Masaryk T. G. Masarykovi^a
Kopčany, 22. listopadu 1933

/237

Draze náš milovaný dobrodinče a náš stríčku. Ku pripisu pod č. R 28591/33 Vám láskave posielam familiarní výpis, že som skutočne z rodu Vašho lebo som s krvi rodini Vašej.¹

Vypis farského úradu pripojujem ako doklad, kde uctive Vás prosym za prímluvu Vašu, aby sa mohol dostat do práce Tabakovej továrne v Hodonine, alebo u štátnej parnej píle v Holiči, tieto podniky priberajú robotníkov, a s Vašou prímluvou bych zaručenie zamestanie obsiahol.

Preto Vás slotvny páne Prezidente a náš dráhy dobrodinče prosym, za laskave prímluvenie sa do zamestnania, lebo viem, že len Vašu láskavosťou možem zamestnanie obsiahnut a tak sa pred biedu uchrániť.

Daj Vám pán Boh mnoho rokov zdravie aby Vás udržal pri dobrom a stálom zdraví čo Vám zo srdca prajem. Rodina Masarykova v Kopčanech